

ELŐFIZETÉSI ÁR.

Házhoz hordva 80 fl.  
Vidékre postán 1.40 k.

Egyesszám ára 2 fillér.

Megjelenik mindennap

# U J KOLOZSVÁRI HIRLAP

Egy négyszögcentiméterny-  
hirdetési á 8 fillér. Gyáro-  
sok, kereskedők és iparo-  
sok árkedvezményben ré-  
szesülnek.

Apróhirdetés 60 fillér.

Nyilttéri czikkek garmond  
sora után 40 fillér fizetendő.

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: <b>Egyetem-utca 6. szám.</b>	Felelős szerkesztő: <b>CSOKONAI VITÉZ MIHÁLY</b>	Lapkiadó: <b>KOVÁCS IMRE.</b>	Telefonszám <b>379</b>
--	---	----------------------------------	------------------------

## LEGUJABB.

### Fejérváry a királynál.

Budapest, szept. 8. (Saj. tud.)  
Ma délelőtt 11 órakor Fejérváry Géza elnöklete alatt minisztertanács volt, melyen megbeszéltek a király elé terjesztendő referátumot. — Fejérváry délután 5 órakor Bécsbe utazott, holnap Gautsch osztrák miniszterelnökkel és Goluchowszky közös külügyminiszterrel folytat tanácskozásokat. A király holnap este Bécsbe utazik s vasárnap kihallgatáson fogadja Fejérváryt.

### Majláth Gusztáv kitüntetése.

Budapest, szept. 8. (Saj. tud.)  
Mint már napok előtt jeleztek, a király gróf Majláth Gusztáv püspököt valószínűleg belső titkos tanácsossá nevezte ki. A kinevezést a hivatalos lap mai száma közli.

### Gromon Dezső — báró.

Budapest, szept. 8. (Saj. tud.)  
A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Gromon Dezső volt honvédelmi államtitkárnak, nyugalmaztatása alkalmából, hű, odaadó és eredményes szolgálata jutalmául a magyar bárói rangot adományozta.

### Az iparosok kongresszusa.

Budapest, szept. 8. (Saját tud.)  
Szabadkán ma kezdődött meg az ipartestületek VII. kongresszusa. A kongresszuson számos országgyűlési képviselő vett részt. Diszelnökül megválasztották Kossuth Ferenc, Apponyi Albert gróf, Zichy Jenő, Barabás Béla országgyűlési képviselőket. Elnökül megválasztották Thék Endrét, ki a

gyűlés megnyitása után átadta a szót Zichy Jenő grófnak, ki zajos helyeslés között terjesztette be indítványát az önálló vámterület sürgetésére vonatkozólag. Ezután Apponyi Albert gróf beszélt s beszéde után óriási ünneplésekben volt része. Ezzel a kongresszus első napjának tárgyalásai be is fejeződtek.

### A japán forradalom.

Budapest, szept. 8. (Saj. tud.)  
Tokióban az ostromállapot kihirdetése óta megszűnt a forradalom. Chibában a prefektura és a törvényszék palotáját felgyújtották.

### Nagy politikai botrány küszöbén.

#### A Zeysig-ügy.

Egy ismert német ujság, a „Berliner Tageblatt“ a mely tudvaleg nagyon sokat foglalkozott a Zeysig-botrányval, apróra felsorolva a terhelő momentumokat: erősen gyanuba vette Herzog Péter bárót, hogy valami része van a hirhedt röpirat megjelenésében. E közleményben „Az Ujság“ is meg van említve, mint olyan lap, amely egészen közel áll Herzog Péter báróhoz és a Zeysig-ügyben olyan viselkedést tanusít, a mely csak megerősíti azt a gyanút, hogy oka van elterelni a figyelmet abból az irányból, amelyen a röpirat szerzője után való nyomozat megindult.

E közleményre Gajári Ödön, »Az Ujság« szerkesztője levélben válaszol a „Berliner Tageblatt“-nak, amelyben tiltakozik az ellen a föltevés ellen, mintha Herzog Péter bárónak a legesekélyebb köze volna »Az Ujság«-hoz. A berlini ujság tudomásul veszi a fölvilágosítást és a maga részéről azzal adja meg a választ, hogy ismét felsorolja azokat a súlyos gyanúkat, a melyek Herzog Péter báró ludaságát látszanak megerősíteni. És ez ellen még csak kifogása se lehet

»Az Ujság«-nak, amely Weisz Julianra fogva a szerzőséget, annak kegyelmebb tiltakozása után is föntartotta gyanusítását,

Az egész dologban annyi bizonyos, hogy valamelyik oldalról csunya perfidia és cudar erkölcstelenység történt, a melynek előbb-utóbb végére kell járni. Ugy tudjuk, hogy a képviselőház legközelebbi nyílt ülésén fogják kiugratni a nyulat a bokorból és erről a jeletről már előre megírja a „Berliner Tageblatt“ hogy Budapest olyan politikai botrányt fog megrágni, a mely ritkítja párját.

## Közigazgatásunk mizeriái.

— Ötven cikk. —

Írta: Calvin.

XXIV.

### IV. A hivatalok.

Mert értenék akkor még csak, ha az az 1500—1800 ügy, amely iktatóra kerül, valamennyi komoly, nagyobb szellemi munkát igénylő lenne, de tudvaleg legnagyobb része közönséges elintéztést nem igénylő, levéltárba szánt átiratokból, segélyutalványokból, díjnokok esetleges fegyelmi ügyeiből áll. No hát erre nem kell négy-öt ember. Elvégezheti azt, de kényelmesen a titkár ur egy díjnokkal. Így látuk ezt legalább kétszer akkora városokban, mint Kolozsvár. Pl. Debrecenben és Szegeden. Az előbbi elég gazdag volna hozzá, hogy a polgármesternek számos fullajtárt adjon, még sem ad. Miért? Mert ott észszerű gazdálkodás folyik.

Ennek a hivatalnak az élén Föder Ottó, aljegyző-polgármesteri titkár, tiszteleletbeli főjegyző ur áll. Olyan hosszú a címe, hogy a szegény ember egy szuszra ki sem tudja mondani.

A titkár urat egy kissé elszédítette a gyors karrier, mert őszintén szólván erősen büszkélkedik s a kisebb hivatalnokokkal szemben gögös és rátartós. Legalább az általános panasz ilyen kritikát mond róla. „Kifele“ azonban kifogástalan gentleman. Ilyennek ismerjük mi is. Különben a polgármester urnak dédelgetett kedvence.

Róla mi igazán se jót, se rosszat nem mondhatunk, mert eddig még nem mutatott fel működésében semmi olyast, a miről minőségesei felett vitatkozni lehetne. Kényelmes hivatalban hiába, csak unatkozni, de nem teremteni lehet. Nincs kizárva, még hasznos új fogválnak belőle közigazgatásunk rozoga keretében. Csak hogy a polgárság szívéhez nem azon az uton lehet jutni, a melyen most halad. Nemcsak a nagy mogulokkal, de a tisztességes, egyszerű néppel szemben is barátságos modort kell tanusítani. A jó modor és az előzékeny szolgálatkészség jellemzi a jó hivatalnokot.

(Folyt.)

## A pótdó behajtása.

Ezer árverés.

(Saját tudósítónktól.) Kolozsvár város polgárságának az a nemtörődömsége, a melyet a községi adók befizetése körül tanusított, most súlyosan megbosszulta magát. Mivel az előirányzott községi adómúlt hónap végéig nem folyt be a tal arra határozta el magát, hogy nem hagyja födözetlenül a város szükségleteit, hanem végrehajtást vezet, illetőleg árverést tüzet ki azok vagyonára, a kik községi adójukkal hátralékban vannak.

E határozathoz képest a végrehajtók munkához láttak és a múlt hónap derekán nem kevesebb, mint ezer árverési hirdetményt kézbesítettek ki a községi adókkal hátralékos polgároknak. Ezeket a hátralékokat, amelyek csupán az első és a második évnegyedben esedékesé vált községi adókra vonatkoznak, már márciustól kezdve megzalogolták, de a végrehajtás foganatosításával jóideig vártak, mivel azt hitték, hogy majd csak befizetik a hátralékokat; e bizakodás azonban hiunak bizonyult.

Mivel a város érdekeinek megvédése és szükségleteinek kielégítése forgott szóban, a törvény teljes szigorát alkalmazták és szigorú utasításokkal látták el a városi végrehajtókat. A szigorra azonban nem került a sor, mert az érdekelt felek sorra fizetnek és a kevés neműzető haladékat kapott. Így aztán eddig egyetlen árverést sem foganatosítottak, mivel a végrehajtást szenvedő polgárok kifizették községi adóhátralékuk nagyobb

**Hol az Egy forintos áruháza?** Kossuth Lajos-utca 3. sz.  
(a volt Belmagyar-utca.)

A nagyérdemű vevő közönség figyelmébe ajánlom alanti olcsó árak mellett, ujonnan berendezett üzletemet, hol mindenféle diszmű, játék, porcellán, üveg és rövidáruk, konyha berendezések, fényüzési Bijoutri, bőröndök, bőrárúk, nyakkendők, kézelők és gallérok kaphatók:

Már 30 fillértől

Kossuth Lajos-utca 3. sz.

Kiváló tisztelettel  
**LAKATOS JÓZSEF.**

részét s így megmenekültek a licitációtól.

A községi adóhátralékok gyors befizetése annál inkább ajánlatos a közönségnek, mert az állam pénzügyi közegei most az ex-lex miatt nem szoríthatják az állami adók befizetésére. A város közegei viszont a város szükségleteinek kielégítésén kívül azért is kénytelenek szigorú rendszabályt alkalmazni, mert tavaly is, az idén is csak községi adót fizetett a polgárság, ennél fogva, ha az ex-lex állapot véget ér, az állam pénzügyi közegei tiltakozni fognak a községi adók behajtása ellen, hogy a polgárság vagyona az állami adók födözetétől szolgáljon.

## A dékán én vagyok . . .

### Abszolutizmus az egyetemen

#### Szigorlatozni kell még a halálos ágyon is.

Nagy visszatetszést és megbotránkoztatást keltett a szigorlatozni készülő jogászok körében Lukács Adolf dr. egyetemi tanárnak, a jog- és államtudományi kar ezidei dékánjának érthetetlen és semmivel sem indokolt drákói rendelete, amelyet a terminusért folyamodottakhoz intézett.

A szigorlatra ugyanis, amely e hó 12-én kezdődik, a jelentkezőknek olyan értesítést küldött, a melyben az áll, hogy szigorlattételre elfogadtatik ugyan az illető jelentkező, (mi nagy kegy!) azonban a terminusról semmi szín és körülmények között el nem maradhat. *Ha nemjelentkezne, úgy elveszi a befizetett szigorlati díjat.* Tehát a tisztelt dékán ur még abban az esetben is megvárta a terminust, ha véletlenül súlyosan megbetegedve, halálos ágyán fekszik.

Lukács dr. ur drákói rendelete reá cáfol a „Madarász“ dékánjára, aki azt állítja magáról, hogy „A dékán én vagyok, ismereteim nagyok . . .“ Mert ha ismeretei vannak, — és ezt kétségte nem is vonjuk — úgy nem szabadna figyelmen kívül hagynia, hogy ez a rendelete jogtalan, igazságtalan s leggyöngédebb kifejezéssel élve: méltánytalan.

Ugyan van-e olyan próféta, aki azt meri állítani, hogy be tud tekinteni a jövőbe csak huszonnégy órával is előre? Lukács dr. ur okos, tudományos ember, mindazonáltal nem hisszük, hogy előre tudná, mi lesz, mi történik a holnapi nap.

Miért kívánja hát, hogy az a szegény jogszigorló még haldokolva is szigorlatozzon, elvesztvén különben a „*borsos szigorlati díjat.*“

Az egyetemi körben, mint értesülünk, nagy konsternációt szült ez az igazságtalan rendelkezés és küldöttséget akarnak menesztetni a rektorhoz, hogy kényszerítse Lukácsot különös, önkényű rendelkezése visszavonására, amely sok szegény fiatal embert kétségbeesztő helyzetbe juttatna.

Ezen szenzációs abszolutizmus izü drákói rendeletre különben még visszatérünk.

## Élet a városházán.

(A közigazgatási életünk feladatai.)

Véget ért a közigazgatás nyár-szaka és az alkotó munka sürgős szükségét hirdeti a beköszöntő szezon. Nagy a várakozás a közigazgatási hatóságaink működése iránt, különösen most nagy, amidőn annyi megannyi fontos kérdés vár megoldásra, amikor oly sok és mélyreható hibák kerültek felszínre városunk közigazgatásában.

Ott van a közéletmezés és a közegészségügy kérdése. A külvárosi utcák ázsiai szegénytelenségben kigyóznak végig; ott az esztendő felerészében türelmetlen mértékig emésztő por, amely állandó merénylője az egészségünknek; a fizikumot pusztító és az idegen előtt szégyenli való kövezet, a csatornázás hiánya és még sok-sok olyan baj, ami a mindennapi élet keretébe vág.

Ott van a közéletmezés kérdése, mely égetően kívánja a megoldást. Budapest példáját állíthatjuk a városi tanács elé, mely próbál segíteni az örületes drágaságon. De a drágaságon kívül a vásárrendtartás s különösen az élelmiszerhamisítás kérdésének is napirendre kell kerülnie.

S ha egyszer ezek a kérdések ismét napirendre kerülnek, végre el kell rendezni ezeket a kérdéseket. Nem tűrhetők továbbra is azok az elintézési módok, amelyek eddig divatkoztak, t. i., hogy összeültünk, tanácskoztunk, határoztunk, hogy határozni fogunk.

Igy volt ez az élelmiszervizsgáló állomás felállításánál is. A nyár elején kiosztották szakszolgálatunknak az állomás ügyét s egész nyáron vígan folyt az élelmiszerhamisítás.

Ezek a bajok most ott fészkelődnek a közönség előtt, jobban mint valaha, mert a nyilvánosság organumai összehalmozák a közönség előtt, hogy egymással való összefüggésükben és hatásukban lássa őket.

## Menyörgös menykö.

— Láttatok-e már embertársaim hirtelen támadt nyári zivatart. Nálunk epiháborúnak hívja találóan a nép nyelve. Nem is tudja az ember honnan kerekedik, de egyszerre vége a napsugárnak s világosságnak. Mesés gyorsasággal kerekedik az égen egy kis szürke felhő-foltból az egyre jobban gomolygó fekete borulat, mely végre is elfödi az eget teljesen s a homályos szürkeségben kezdetét veszi a vihar. Borzasztó, de mégis megkapó és gyönyörű egy látvány! Bevezetés gyanánt egy pillanatra belecikázik a nagy sötétségbe egy villám, mire irtózatossá csattanások között a szélvihar sivatásába beleszólnak a többi elemek s mint nálunk mondják: zeng az ég. Fű, fa, bokor földig vagy derékig hajlik s az isteni színjátékba reng a föld,

recsegnek az épületek s remegnek a kishitűek, a bátortalanok.

A szinpadok hátterében, ha a darabban zivatart fordul elő: égzengéssel, villámlással, a kellékes és segédje végzik el ezt a nehéz feladatot. Az egyik egy pléhet ráz s azt hiszi, hogy menyörgög. A másik a villanyos-áran két elszigetelt vasat érinti össze s ezzel sötétített színen a kipattanó szikra pótolja a villámot.

Milyen különbség van a két vihar között, igazán ég és föld!

Amit pedig eddig erről irtam jó magyarárom, ez már a magyar politikai helyzet.

Fejérváry, Kristóffy és kellékesei hetek óta színházat játszva, vihart imítálva akarnak becsapni a könnyen hívőket s megremegtetni a gyenge szívűeket. Sok pénzzel és elég ügyesen csinálták a dolgukat eddig s már-már akadtak, a kik hinni kezdtek a mű-hivarban — mikor beütött a mennydörgős menykö. Az igazi.

Vihar támadt ugyanis kedden — de igazi.

Az ég orgonái zugnak! Rengnek a falak bele, földig, derékig hajlik fű, fa s halandó, mert ez az igazi ég zengése, valódi villámokkal.

Az égi háboru még csak szeptember 15-én lesz, de előjáték gyanánt belecikázott a hetek óta tartó politikai sötétségbe a hazafiság s a felháborodás villáma.

Már dörög is az ég s le is csapott a mennydörgős menykö — hogy csak úgy reng bele a sok intrikus.

A vezérlő-bizottság ajkán a magyar nép millióinak szózata menyörgög — s harsog: »vád alá kell helyezni a hét gonoszt!«

A nép harag ma még csak menyörgős.

Vigyázat fő gonoszok! Baj lesz, ha továbbra is menyörgős menyköve! . . .

## A gondatlanság áldozata.

### Megmérgezett leányka.

#### Marólugot ivott.

Egy három éves kis leányka majdnem áldozata lett a gondatlanságnak tegnap délután. Magára maradvá, valahogyan hozzáférközött a marólugos üveghez, s abból annyit ivott, hogy csak a gyors orvosi segélynek köszönhető életbenmaradása. Az eset részletei a következők:

Berek-utca 19. sz. a lakó Gálnénál tegnap nagy mosás volt. Három éves Mariska leánykája az udvaron játszadozott s a nagy elfoglaltság közepette egészen megfeledkeztek róla.

A kis apróság azonban meguntván az udvaron való játszást, a nélkül, hogy észrevették volna, bement a lakásba.

Egyszerre csak rémes, szivszagató, keserves javeszékélés hallatszott ki a konyhába a szobából.

A megrémült anya félőrülten rohant be s kis leánykáját ott látta a padlón, borzasztó kinok között fetrengeni.

A házbeliek nyomban a meztőkért telefonáltak, a kik gyorsan érkezve, az ártatlan kis teremtsénnél bélmosást alkalmaztak. De, mert állapota ennek dacára aggasztó volt, beszállították a klinika sebészeti osztályára.

A rendőrség bevezette a vizsgálatot, hogy a szerencsétlenségért kit terhel a felelősség.

## Rejtélyes öngyilkosság a házsongárdi temetőben.

### A sirdomb körül.

#### Meglötte magát egy uri asszony.

Szenzációja volt tegnap a házsongárdi temetőnek is. Egy uri hölgy bent a temető mélyén délután 5 órakor agyonlötötte magát. Kiletét ez ideig még nem sikerült kinyomoznia a rendőrségnek. A rejtélyes öngyilkosság részleteiről kiküldött tudósítónk az alábbiakban számol be:

Közül háromnegyed 5 órakor a temetőpásztor egy magas, nyulánk 35—40 évesnek látszó, fekete gyászruhában idegesen a temetőben felfelé siető uri nővel találkozott. Mikor mellette elhaladt, még gondolkodott, — látva dult vonását — hogy ne menjen-e utána. De aztán csak hagyta előre menni. Nem követte.

A hölgy a temető mélyében az utról letérve, betért a sírok közé és ott megállt a Fencsik János sirdombja előtt.

Nem messze e sirtól van a Lutz Frigyes családja sirtoltja. Innen a férje sirjára virágokat hozott Lutz Frigyesné látta, a mint a hölgy zsebkendőjébe temetve arcát, keservesen zokogott. De azt híven, hogy hozzátartozója a megholt, nem zavarta kegyeletében. Félre fordult.

Alig hogy elfordult, egyszerre csak hatalmas pisztolydurranás zavarta meg a halottak birodalma csöndjét.

Rémülten futott a sirhantra borult nőhöz, ki azonban rövid pár pillanat alatt karjai között kiszenvedett.

Lutzné jelentésére a temetőpásztor telefonon jelentette be az öngyilkosságot a rendőrségnek, a honnan egyik rendőrbiztossal nyomban kiszált dr. Scheitz tiszti orvos, de már csak a beállott halált konstatálhatta.

A hölgnél semmiféle olyan írást nem találtak, a melyből kiletét meg lehetett volna állapítani. Zsebében egy vasuti jegyet, 109 kor. 30 fillért, füleiben értékes gyémántfüggőket, ujjain 2 kőves gyűrűt, egy jegygyűrűt e felírással: F. A. 1892. találtak.

A hullát egyelőre beszállították a bonctani intézetbe.

\* \* \*

A késő éjjeli órákban sikerült a rendőrségnek a rejtélyes öngyilkos kiletét kipuhatolni. Fencsik Jánosné, a ki Miskoleról jött Kolozsvárra, hogy férje sirján, a ki

# Uj cipő üzlet!

Erdélyi Fülöp Kolozsvár, cipőnagytárháza, Wesselényi-ut 11. szám alatt

Szülők figyelmébe

ajánlom a legszebb alaku és legjobb minőségű hazai készítményű gyermek, leány és fiucipőket du-

san felszerelt raktáromat. Cipők minden évrért kaphatók. A n. é. közönség b. pártfogását kéri

ERDÉLYI FÜLÖP.



